

L

Lâfla peynir gemisi yürümez.

Yalnız konuşarak, yaparım ederim diyerek bir yere varılmaz ve hiçbir iş gerçekleştirilemez.

Atıp tutmaktan ziyade harekete geçip uygulamak ve çalışmak lâzımdır.

Lâf torbaya girmez.

Ağızdan söz bir kez çıktı mı artık onu gizlemek mümkün değildir. Çünkü onu herkesin duyması kaçınılmazdır. Bu sebeple söz ağızdan çıkmadan önce iyice düşünmeli, nereye varıp varmayacağı hesaplanmalı ondan sonra sarf edilmelidir.

Lâtime lâtime gerek.

Şaka yaparken bile kaba, kırıcı olmamak, incelikten ayrılmamak gerektir.

Leyleğin ömrü laklakla geçer.

Aylak, işsiz-güçsüz, bir iş yapmak istemeyen kişi zamanını boş ve anlamsız konuşmalarla geçirir. Çene çalmaktan başka bir işe yaramayan bu kimselerle bir arada bulunarak zaman harcamaktan kaçınmak bir zorunluluktur.

Lodosun gözü yaşlı olur.

Güneyden veya güney batıdan esen rüzgâr, ardından çoğunlukla yağış getirir.

Lokma çiğnenmeden yutulmaz.

Her iş bir emekle yapılır. Emek, çaba ve diğer yardımcı güçleri sarf etmeden bir şey elde edilemez. Alın teri dökülmeden kazanılan şeyden hayır gelmez. Nasıl ki çiğnenmeden yuttuğumuz şey midemize zarar veriyorsa, emek vermeden elde ettiğimiz şey de bize zarar verir; çünkü helâl değil, haramdır. O hâlde bir şey elde etmek istiyorsak çalışmak, alın teri dökmek ve emek vermek zorundayız.

M

Mahkeme kadıya mülk değil.

Hiçbir kimse, hizmet için bulunduğu kamuya ait bir makam ya da mevkide ömrünün sonuna kadar kalamaz. Ayrıca o yeri kendi malı ve mülküymüş gibi de kullanamaz. Gün gelir, onu o yere getirenler onu oradan alır, yerine bir başkasını getirebilirler. Bu sebeple geçici de olsa devlete ait olan yerleri işgal edenler, o yerlerde yetkilerini yanlış yolda kullanmamalıdır.

Mal bulunur, can bulunmaz.

Mal ve mülk kazanmakla elde edilir. Bugün kaybeden, yarın gayretli çalışması sonucu yine bulabilir. Ama can öyle mi ya? Canını kaybeden onu bir daha elde edemez. Bu bakımdan insan canının kıymetini bilmeli, onu tehlikeye atmamalı. Unutmamalıdır ki, ancak sağlığı yerinde olan insan mal kazanabilir.

Mal canın yongasıdır.

İnsan, malına gelen zarardan, canına gelmişçesine acı duyar. Çünkü onu kazanırken çok uğraşmış, canını dişine takmış, didinip durmuş ve mal sanki onun bir organı gibi olmuştur. Mart kapıdan baktırır, kazma-kürek yaktırır.

Mart ayı şiddetli soğukların olduğu bir aydır. Zaman zaman güneş görünse ve havalar ısınıyor gibi olsa da soğuklar şiddetini azaltmaz. Çoklukla bugünlerde yakacak tükenir, insanlar zor durumda kalırlar, evde bulunan kazma-kürek saplarını bile yakmak zorunda kalırlar.

Mart`ta yağmaz, Nisan`da dinmezse sabanlar altın olur.

Mart ayı oldukça soğuk bir aydır. Bu ayda yağmurun yağması ürün için iyi değildir. Nisan ise havaların ısınmaya başladığı bir aydır. Bu ayda yağacak yağmur, hem de çok yağacak yağmur ürün için oldukça faydalıdır, verimi artırır ve çiftçiyi son derece memnun eder. Maşa varken elini ateşe sokma.

1. Bir işten gelebilecek zarardan kendini koruyacak bir yol vardır, o yolu tut. Kendini zarardan koruduğun gibi rahat da edersin. 2. Yaptırabileceğin biri varken tehlikeli bir işe kendin girme.

Mayasız yoğurt çalınmaz (tutmaz).

Bir işin başarıyla yürütülebilmesi, bir işten verim alınabilmesi için uygun bir ortama, gerekli araç-gerece, az da olsa bir sermayeye ihtiyaç vardır.

Mazlumun âhı, indirir şahı (yerde kalmaz).

Bk. "Kimsenin âhı kimsede kalmaz."

Merhametten maraz doğar.

Bir kimsenin karşılaştığı kötü durum karşısında üzüntü duyar ve o kişiye yardımda bulunur, iyilik ederiz. Ne var ki, kimileri kendisine gösterilen bu yakın ilgiyi kötüye kullanır ve başımızı derde sokar.

Mermer iyi taştan, iyilik iki baştan.

Bk. "İyilik iki baştan olur."

Mescide gerek olan meyhaneye haramdır.

Her özellikli şeyin gerekli olduğu bir yer vardır. Onun dışında başka bir yerde kullanılamaz. Kullanılırsa son derece zararlı olur. İçki Müslüman`a haramdır, dolayısıyla içemez ve bulunduramaz. Domuz eti Hıristiyanların sofrasına konabilir ama Müslümanların sofrasına sokulamaz. Aksi takdirde Müslümanlığın özüne zarar verilmiş olur.

Meyveli ağacı taşlarlar.

Öyle sıradan kimselerle pek uğraşan olmaz. Ama toplumda bir konum edinmiş, bilgili, becerikli ve başarılı kimse kolayca hedef olur; hücumlara maruz kalır. Çünkü onun

toplumdaki konumu kimilerinin kıskançlık duygularının kabarmasına yol açar.

Mızrak çuvala sığmaz (girmez).

Herkesin gözü önünde duran, apaçık bilinen gerçeklerin gizli tutulması, örtbas edilerek yokmuş gibi gösterilmesi imkânsızdır.

Minareyi çalan kılıfını hazırlar.

Kolay kolay saklanamayacak kadar büyük bir yolsuzluk yapan kimse, sorumluluktan kurtulma yollarını iyiden iyiye düşünür ve ortaya çıkmasını önleyecek tedbirleri önceden alır.

Mirî malı balık kılçığıdır, yutulmaz.

Devletin malını mülkünü kendisine mal etmek son derece zor ve tehlikelidir. Böyle bir teşebbüste bulunsa da rahatça kullanamaz, günün birinde er veya geç bunun hesabı kendisinden sorulur.

Misafir kısmeti ile gelir.

Geleneklerimiz ve dinimiz olan İslâm, yoldan gelene, yolcuya, konuğa gerekli ilgiyi göstermeyi ve ikramda bulunmayı emreder. Bu bakımdan evimizi konuğa açmalı, onu başımıza gelmiş bir külfet gibi görmemeliyiz. Eğer dinimizin buyurduğu gibi davranırsak misafiri ağırlamakta güçlük çekmeyiz, evimize bereket dolar. Çünkü ikram edene, sakınmadan verene, Yüce Allah misliyle verir. Dolayısıyla misafir kısmetini de getirmiş olur. Misafir on kismetle gelir; birini yer dokuzunu bırakır.

Bk. "Misafir kısmeti ile gelir."

Misafir umduğunu değil, bulduğunu yer.

Bir yere konuk olan, ev sahibinin kendisine özel olarak yapılmış çok güzel şeyler ikram edeceğini düşünebilir. Ancak umduğuna kavuşamaz; çünkü ev sahibi, evde ne varsa onu ikram eder. Bu bakımdan özel yiyeceklerle ağırlanacağını düşünmemelidir.

Misafir üç gün misafirdir.

Geleneğimiz bir yerde haddinden fazla kalınmasını ve ev sahibine fazla sıkıntı verilmesini hoş görmez. Konuğun bir evde kalmasını üç günle sınırlar. Üç günden fazlası ev sahibini sıkıntıya soktuğu gibi, misafiri de zor durumda bırakır. Bu bakımdan, konuk, ev sahibinin durumunu anlamak ve üç günden sonra o yerden ayrılıp ev sahibini rahatlatmalıdır.

Unutulmamalı ki suratlarının asılmasına sebep olduğumuz insanların yanına bir daha zor gideriz.

Muhabbet iki baştan.

Bk. "İyilik iki baştan olur."

Mum dibine ışık vermez.

Konumu ve yapısı gereği etrafına ışık saçan mum, kendi dibini aydınlatamaz. Güçlü kişiler de uzaktakileri kollayıp kayırdıkları ve çokça yardım yaptıkları gibi kendi yakınlarına o kadar fayda sağlayamazlar. Çünkü onlar her şeyden önce çıkarlarını düşünen insanlar olmaktan uzaktırlar.

Mühür kimde ise Süleyman odur.

Hz. Süleyman`ın peygamber ve hükümdar olduğunu belirten bir mührü vardı. Bu yetki gücünün işareti olarak görülmüş, burdan hareketle söze şu anlam verilmiştir: Bir işte yetki kimde ise kuvvet ondadır, onun buyrukları geçer.

Mürüvvete endaze olmaz.

Yiğit, mert, iyiliksever, cömert olmanın ne ölçüsü, ne de sınırı vardır. Kişi bu hasletlerini olabildiğince geniş ve sınırsız tutabilir; tuttuğu oranda da kendini değerli, eşsiz bir insan yapar.

N

Namaza meyli olmayanın kulağı ezanda olmaz.

Müslümanların günde beş kez yapmaları dince buyurulan ve dua okuyarak kıyam, rükû, sücut, kuut denilen beden durumlarını, kuralınca tekrarlayarak Yüce Allah`a edilen bir ibadettir namaz. Buna salât da denir. Namaza çağrı işareti de ezandır. Namazı gerçekten kendine bir görev bilmiş olanlar, onun vaktini dört gözle beklerler ve onun çağrı işareti olan ezana da kulak verirler. Namaz ve ezan arasındaki bu ilişkiden hareketle, atasözü şu anlamı vermek için söylenir: Kişi bir işin esasıyla ilgileniyor ve ona karşı istek duyuyorsa, o şeyin ayrıntılarıyla da ilgilenir; istemiyor ve ilgilenmiyorsa ayrıntılarıyla da uğraşmaz.

Ne doğrarsan aşına, o çıkar kaşığına.

Kişi, çalışma miktarına ve biçimine göre karşılık görür. Çok ve iyi çalışan iyi, az ve kötü çalışan da kötü sonuçla karşılaşır. Elde edilen verimin iyi veya kötü olmasında niyetin rolü de büyüktür.

Ne ekersen onu biçersin.

Nasıl davranırsan öyle karşılık görürsün. Birine kötülük yapan ondan kötülük, iyilik yapan da iyilik görür.

Ne karanlıkta yat, ne kara düş gör.

İleride zarara uğrayıp üzölmek istemiyorsan, karşına çıkabilecek tehlikelere karşı şimdiden tedbir al. Bk. "Korkulu rüya görmekten..."

Ne oldum dememeli, ne olacağım demeli.

Kişi ummadığı bir duruma ulaşabilir, varlıklı ve başarılı olabilir. Bu duruma ulaşan kimse çok şımarmamalı, sağında solunda bulunan kimseleri küçük görmemeli, bu durumun sürüp

gideceğini düşünmemelidir. Yarın elinde olanı, bulunduğu konumu kaybedeceğini ve kötü duruma düşeceğini de hesaba katmalıdır.

Nerde birlik, orda dirlik.

Hangi yerde, toplumda duygu, düşünce ve inanç birliği varsa dirlik ve düzenlik de oradadır. Orada insanlar mutlu, huzurlu, başarılı ve uyumlu bir hayat sürerler.

Nerde hareket, orda bereket.

Hareket olan yerde bolluk olur. Çünkü orada devamlı iş, çalışma ve üretim vardır. Üretimin olduğu yerde de yokluktan değil, bolluktan söz edilir ancak.

Ne verirsen elinle, o gider seninle.

Yaşadığı sürece yoksula, yetime, yolda kalmışa yardım eden, onları doyurup giydiren ve gözetken kimse, bunların karşılığını öbür dünyada alacaktır. Hatta Yüce Allah, ona kat kat fazlasıyla verecektir.

Ne yavuz (azgın) ol asıl, ne yavaş (şaşkın, miskin) ol basıl.

Sertlikten kaçın, ona buna saldırıp kimseyi ezme, yoksa seni kötü biçimde cezalandırırlar.

Çok sessiz, uyusuk, pısrık, korkak ve yumuşak da olma; yoksa seni hırpalayıp ezerler.

İkisinin ortası bir yol izle.

Nikâhta keramet vardır.

Nikâh evlenenleri sevgi bağıyla bağlar. Daha önce tanışmadan evlenenler, evlendikten sonra anlaşır ve birbirlerini severler. Bekâr durmaktansa evlenmek yeğdir.

Nisan yağmuru altın araba, gümüş tekerlek.

Bk. "Mart`ta yağmaz, Nisan`da dinmezse..."

Niyet hayır, akıbet hayır (selâmet).

Bir şeyin yapılması önceden iyi niyetle istenip düşünülmüşse, o şeyin sonu hayırlı olur. Kötü niyetle yapılan işten hayır gelmez.

A B C, Ç D, E F, G, H I, İ, K L, M, N **O, Ö, P, R S, Ş T, U, Ü, V Y, Z**

Benzer Sayfalar

- Atasözleri
- **Afrika Atasözleri**
- **Alman Atasözleri**
- **Arap Atasözleri**

- **Amerikan Atasözleri**
- **Çin Atasözleri**
- **Fransız Atasözleri**
- **Hint Atasözleri**
- **İngiliz Atasözleri**
- **İtalyan Atasözleri**
- **Japon Atasözleri**
- **Kızılderili Atasözleri**
- **Rus Atasözleri**
- **Yunan Atasözleri**